

Słowo wstępne

Jerzy Kmita należy ponad wszelką wątpliwość do najbardziej zasłużonego dla współczesnej humanistyki polskiej grona uczonych formułujących i rozwijających oryginalne i nowatorskie idee filozoficzno-teoretyczne i epistemologiczno-metodologiczne, determinujące postęp poznawczy w badaniach nad nauką i kulturą. Jego odkrycia i ustalenia ukierunkowały analizy wielu badaczy na rozległym obszarze nauk społecznych, konstytuując wyraźnie zauważalny w humanistyce polskiej sposób uprawiania nauki, który określony został „poznańską szkołą metodologiczną”. Sposób myślenia naukowego, teoretycznego ukształtowany pod wpływem „poznańskiej szkoły metodologicznej” i sformułowanej przez J. Kmitę społeczno-regulacyjnej teorii kultury, obecny jest nadal w rozważaniach szeregu badaczy, reprezentujących różne dyscypliny nauk społecznych: filozofię, naukoznawstwo, etnologię, socjologię, kulturoznawstwo, literaturoznawstwo, nawet jeśli nie odwołują się oni bezpośrednio do filozoficzno-metodologicznych czy kulturoznawczych idei szkoły poznańskiej.

W 80. rocznicę urodzin Jerzego Kmita, twórcy „poznańskiej szkoły metodologicznej i kulturoznawczej” przypomnieć należy jego nowatorskie osiągnięcia badawcze, poczynając od pokazania Jego naukowej drogi, formowania się i rozwoju zainteresowań naukowych, roli w organizowaniu życia naukowego w Polsce oraz działalność dydaktyczną jako nauczyciela akademickiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, z którym związany był instytucjonalnie od momentu podjęcia studiów polonistycznych w 1951 r. do przejścia na emeryturę w 2002 r.

Powstała zatem myśl przedstawienia osiągnięć naukowych Profesora Jerzego Kmita, możliwości wykorzystania jego dorobku badawczego, przemyśleń i ustaleń, oryginalnych koncepcji metodologicznych i teorii kultury dla dalszych

badania uprawiania nauki, metodologii badań naukowych i studiów nad kulturą. Korzystając z gościnnych łamów czasopisma „Filo-Sofija”, zamieszczamy w niniejszym tomie zbiór artykułów egzemplifikujący w pewnej mierze zastosowania koncepcji i wyników badawczych J. Kmity, wskazujące na ich aktualną użyteczność i efektywność poznawczą, nie stroniąc przy tym od pokazania krytycznego doń podejścia.

Cieszy fakt, iż w gronie autorów zawartych w prezentowanym tomie tekstów poza reprezentantami trzech pokoleń „poznańskiej szkoły metodologicznej” i badaczy od lat związanych z poznańską filozofią i kulturoznawstwem, znaleźli się młodzi adepci nauki, którzy postanowili kontynuować tradycje naukowo-badawcze poznańskiego środowiska metodologicznego i kulturoznawczego, podejmując własne analizy w kontekście koncepcji wypracowanych przez Jerzego Kmity i rozwijanych przez zespół jego współpracowników.

Dziękując redaktorowi naczelnemu „Filo-Sofiji”, dr. Grzegorzowi A. Dominiakowi za udostępnienie łamów pisma dla wyżej nakreślonych celów, oddajemy do rąk Czytelników obecny tom, z nadzieją, że zyska ich zainteresowanie.

Składamy Panu Profesorowi Jerzemu Kmicie, Naszemu Mistrzowi i Nauczycielowi, serdeczne podziękowania za wprowadzanie w arkana uprawiania nauki, ukierunkowywanie naszych poznawczych dociekań, cierpliwe wysłuchiwanie naszych pomysłów, wnikliwe ich rozważanie i wieloletnią współpracę. Prowadząc własne, samodzielne prace badawcze, mamy świadomość, że nie osiągalibyśmy znaczących, oryginalnych efektów poznawczych bez uprzedniej „pracy u podstaw” na seminariach poznańskiej szkoły metodologicznej i korzystania z idei naukoznawczych i kulturoznawczych Pana Profesora.

Ad multos annos Panie Profesorze!

W imieniu autorów tomu
Jan Grad